

Sallingelunde Mølle.

Sallingelunde Mølle er meget gammel. Den nævnes allerede ifølge de ældste danske arkivregistre 1442 blandt Maribo Klosters breve, hvorunder den sandsynlig har tilhørt. Den kaldtes den gang Lunde Mølle, et navn den stadig nyder blandt omegnens folk.

1490 findes sammesteds et Skøde paa en Ager og 1496 blev der ført Tingsvidne om en ager og samme aar om selve Møllen, der senere, fra 1636 til 1652, henstod øde. Da blev den bortfæstet til den trættekære tysker Hejden Didrichsen, der værgede sig, saa længe han kunde, mod at svare afgift til Fjellebro, hvortil Møllen 1661 var bleven solgt tillige med den nærliggende store gaard Lundegaard kaldet. For denne egenraadighed rejste Sten Brahe paa Fjellebro sag imod tyskeren den 24 maj 1662. Sten Brahe fremlagde sit Skøde fra Sorø Akademi, hvorefter han havde købt Møllen, der skyldtes aarlig 7 Ørter Mel og en Fjerding Smør, tillige med Laurits Olsens gaard, der skulde give 3 Ørter Byg og 1 Fjerding Smør.

Mølleren nægtede fremdeles at betale Landgilde til Fjellebro, "før han saa Kongens brev", ligesom han ikke agtede Sten Brahes lovlige Skøde paa Møllen. Han blev trods sine indsigelser dømt til at betale Landgilde og forfaldne fordringer, og for sin ulydighed mod Øvrighedens befalinger blev han dømt fra Møllen, som han straks skulle undvige og kvitere.

Kort efter indgav Hejden Didrichsen igennem Salling Herredsting en fyldig klage til Kongen over Sten Brahe til Fjellebro. Han fremhæver da, at han som en fattig Undersaat har boet her i Danmark i 40 aar og nu paa sin høje alderdom 80 aar "saa storagtelig er bleven forfulgt af Sten Brahe paa Fjellebro", hvorledes han havde ladet hans ringe Bo vurdere og ham selv med Hustru og Børn udkaste af Møllen, ej eragtet, at samme Mølle i 16 aar havde ligget ganske øde, før jeg fattige Mand for 12 aar siden havde stød, fæst og opbyggt samme Mølle og derpaa sat al min Formue overstyr, - over 400 Rdlr. han havde kørt 4- 5000 læs jord til Dæmning, købt 2 Sten for 80 Rdlr. og meget mere. Han andrager om at maatte nyde Møllen sin Livstid, eller om at Sten Brahe maatte give ham hans udlagde penge tilbage.

Den kongelige Resolution paa denne klage lød paa, at Sten Brahe udførlig skulle erklære sig. Det blev imidlertid oplyst, at Mølleren havde udslynget de haanligste beskyldninger imod Sten Brahe og Retsvæsenet, da Herredsfogeden meddelte den ham overgaaede Højesteretsdom, som han kun haanede og ringeagtede: Kongen saa intet, hvad der

foregik i Retten. Seglet er ikke Kongens, men et falsk segl. Han ville intet svare, før han saa Kongens eget brev. Han havde penge at betale Sten Brahe med, men før han skulle det, eller efterkomme Dommen, da skulle han før lade sig tage og paa det blaa Taarn og lade Rotter og Mus sig fortære.

Da denne erklæring blev forevist Kongen, blev der ufortøvet givet ordre til at tiltale den genstridige Møller som Majestætsforbryder, hvad der naturligvis ikke kom ham tilpas. Han indstævnede de Mænd, der havde forkyndt ham Højesteretsdommen, efter hvis vidneforklaring den sidste slemme sag var fremkommen, og ved sin højeste Ed nægtede han at have talt de Ord, der var indført i Tingbogen om ham. Det hjalp ham imidlertid ikke, thi han blev dømt til at have sin Boslod forbrudt og straffes i Jern og Fængsel paa Bremerholm sin Livstid.

Men (ifølge Samlinger til Fyns Historie og Topografi) skal han dog atter være kommen paa fri Fod, idet han 1670 optræder for Tamperetten i Odense som klager mod Hr. Jens Mogensen til Landet og Bregninge.

Sallingelunde Mølle fik han dog ikke mere. Den var fæstet bort til Rasmus Rasmussen Bryde, hvis slægt boede i Møllen i mange aar.

Hejden Didriksens søn Anders var ikke et haar bedre. Han lignede Faderen i stridbarhed. I Foraaret 1665 fæstede han Stenderup Mølle

af Fru Kristense Rosenkranz til Arreskov, og Fogeden Jens Jensen i Arreskov Mølle skulle have 4 Slettedlr. i Fogedpenge, men dem fandt

Anders Hejdensen sig ikke foranlediget til at give, idet han svarer ganske kort, at han ikke havde fæstet nogen Mølle af Jens Jensen.

Han blev senere fredløs for andre sager, men fik dog 70 aar gl. sin oprejsning.

Sallingelunde Mølle blev senere solgt fra Fjellebro til Selvejendom.

L. Michael Zeuthen, der 1781 søgte Krarup Skolekald, var tidligere ejer af Møllen. Henning Kristiansen døde 1783, ved hvis Skifte der

optoges et Syn over Møllen, som bestod af 13 Fag Stuehus, 3 Fag Bryggerhus og 20 Fag Ladehus. Møllen med Hus, Jord og Indbo vurderedes til 997 Rdlr.

Biskop Jacob Madsen var den 4. juli 1589 paa Visitat i Hillerslev Kirke og Sogn og noterer vedr. Møller: Lunde Mølle 1 Quern.